

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

5. Осипов Ю. И. Организация и деятельность полиции за рубежом : учеб. пособие. М. : ВНИИ МВД России, 1992. 196 с.
6. Мартиненко О. А. Стан дотримання законності у діяльності британської поліції. *Вісник нац. ун-ту внутр. справ.* 2004. № 26. С. 70–75.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ ПРАВИЛ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Голуб В. І.

Студент V курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Куліш А.М.

д. ю. н., професор, заслужений юрист України, директор ННІ права

Сумського державного університету

Пожерна безпека є важливою складовою національної безпеки в цілому. Держава зобов'язана забезпечити достатній рівень, щоб будь-яка особа почувала себе небезпечно у будь-якому місці. Найбезпечніший спосіб боротьби з вогнем – це запобігти його.

Одним із головних елементів боротьби з пожежею є її попередження, яке здійснюється шляхом затвердження нормативних документів, національних стандартів, норм, правил, що встановлюють вимоги до пожежної безпеки в жилих приміщеннях, будівлях, спорудах, господарських об'єднань та суб'єктів господарювання тощо. А щоб забезпечити дотримання всіх норм держава, як суб'єкт владних повноважень, передбачає застосування державного примусу у вигляді притягнення до відповідальності за недотримання вимог (правил) пожежної безпеки. Відповідальність повинна бути тим важелем, що змусить осіб не вчиняти правопорушення, бо притягнення до відповідальності заставить особу відчувати значні обмеження.

Проаналізувавши статистичні дані щодо пожеж в Україні, можна зробити висновок, що пожежна безпека не знаходиться на достатньому рівні, а в останній час взагалі кількість пожеж постійно зростає, що говорить про недосконалість правового регулювання та неефективність діяльності відповідних органів. Відповідно до положень Основного закону України людина, її життя і здоров'я, безпека визнаються найвищою соціальною цінністю [1]. Це положення є фундаментальним не тільки на теренах України. Пожежа це те явище, яке завдає шкоди й особам, й майну, й навколишньому середовищу. Проте, наприклад, порівнюючи кількість жертв за 2018 рік (останній період за який відомі статистичні дані) в Україні та Великобританії, то в Україні їх кількість в декілька разів більша. Вважаємо за доцільне дослідити притягнення до відповідальності за порушення

встановлених законодавством вимог пожежної безпеки у Великобританії, з метою порівняння з Україною.

Значну частку уваги відповідно до законодавства Великобританії приділяється пожежній безпеці на робочому місці. Де зокрема, суб'єкт несе відповідальність за пожежну безпеку в ділових або інших нежитлових приміщеннях, якщо він є:

- роботодавець;
- власник;
- орендодавець;
- будь-яка особа, що контролює приміщення, наприклад, керуючий, керівник будівлею, керуючий агент або експерт з оцінки ризиків. Таку особу називають «відповідальною особою». Якщо є більше однієї відповідальної особи, існує виключна необхідність працювати разом, щоб виконувати свої обов'язки [2].

Одним із ключових факторів провідних країн світу в регулюванні відповідальності за порушення пожежної безпеки є неупередженість відносно суб'єкта правопорушення.

Існує значна кількість документованих випадків, що вказують на позицію судової системи, коли справа доходить до недотримання правил пожежної безпеки. Випадки різноманітні, однак, загальним є серйозність штрафів не залежно від розмірів компанії або її впливу на економіку в цілому. Зокрема, британський світовий ритейлер «New Look», який має мережу магазинів у Великобританії, отримав максимально можливий штраф в розмірі 400 000 фунтів стерлінгів після пожежі, яка знищила магазин на Оксфорд-стріт в 2007 році. Для усунення наслідків було задіяно 35 автомобілів і 150 пожежників. Екіпажі залишалися на місці протягом трьох днів. Торгівля була перервана в більш ніж 50 магазинах на Оксфорд-стріт. «New Look» визнав себе винним в двох порушеннях: Розпорядження про нормативно-правову реформу (пожежної безпеки) 2005 року після судового переслідування Лондонській пожежної командою та у порушенні пожежної безпеки, що включало в себе недостатню підготовку персоналу та зберігання речей біля аварійних виходів, що блокували шляхи евакуації.

Як потім зазначив Брайан Коулман, голова Лондонського управління з пожежної безпеки та надзвичайної ситуації: «Належне управління бізнесом включає в себе відповідальність за пожежну безпеку, знання закону і прийняття відповідних заходів. Це переконання показує, що великі компанії не звільняються від судового переслідування і що Лондонська пожежна бригада вживатиме заходи, якщо компанії не будуть серйозно ставитися до своїх обов'язків з пожежної безпеки. Недотримання закону може, як показав цей випадок, призвести до колосального штрафу» [3].

Вважаємо також за необхідне наголосити на тому, що відповідальність можуть

нести не тільки фізичні, юридичні особи, а й державні структури.

Так, підприємство атомної зброї, що відповідає за розробку і виготовлення боеголовки для британського ядерного стримування, було оштрафовано Судом Редінга Корони у травні 2013 року.

«Atomic Weapons Establishment» визнали єдине порушення Закону 1974 року про здоров'я і безпеку на роботі. Співробітник отримав опіки коли в серпні 2010 року у нього біля обличчя спалахнула вогненна куля під час виробництва.

Як зазначив потому інспектор Дейв Норман: «Сама відсутність можливості скористатись адекватним захисним одягом стала порушенням пожежної безпеки. Пожежа могла привести до численних жертв, і її можна було повністю запобігти, якби були встановлені більш досконалі системи управління. Нездатність ініціювати такі заходи контролю залежала від компанії, що визначає потенційні небезпеки і ризики, всі з яких були добре задокументовані, але цього просто не відбулося» [3].

Існують випадки покарань навіть з обмеженням волі, наприклад, керуючий готелю був засуджений до восьми місяців позбавлення волі разом із витратами в 15000 фунтів стерлінгів після неодноразових порушень законодавства з питань пожежної безпеки. Цей випадок також спричинив ув'язнення оцінювача пожежної небезпеки за те, що він не повідомив про недостатні положення пожежної безпеки та визнав недоліки готелю [4].

Отже, ставлення до пожежної безпеки у Великобританії є серйозним. У разі порушення до відповідальності притягають будь-які особи, навіть державні юридичні особи. Натомість в Україні, на наш погляд, навіть розмір санкцій за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки є незначним, що й не дає змогу попередити правопорушення та вимагає удосконалення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/ed20140222>.
2. Fire safety in the workplace. URL: <https://www.gov.uk/workplace-fire-safety-your-responsibilities>.
3. Top 25 Expensive Fines for Fire Safety Breaches. URL: <https://www.staylegal.net/top-25-expensive-fines-fire-safety-breaches/>.
4. Fire Safety Penalties. The risks of non-compliance. URL: <http://www.completefiresafetymanagement.co.uk/news/fire-safety-penalties-the-risks-of-non-compliance/>.